

9. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади) : підручник / Г. П. Ситник. – К. : НАДУ, 2012. – 544 с.

References:

1. Kovbasiuk, Y.V. Troshchinsky, V.P. Surmin, J.P. (2010), [Encyclopedic Dictionary of the government], Kyiv, Ukraine.
2. Levchenko, K.B. Martinenko, A.A. and Belousov, Y.L. (2007), [The organizational principles of community councils on human rights in the internal affairs of Ukraine], Human rights, Kharkiv, Ukraine.
3. The provisions of the Public Council under the Ministry of internal Affairs of Ukraine on ensuring of human rights [Electronic resource], available at: <http://umdpl.info/index.php?id=1225272122> (Accessed 5 November 2014).
4. Krupnik, A.S. “Community Councils: unnecessary burden or reliance power?”, [Electronic resource] – available at: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008-4/R_2/09kashov.pdf (Accessed 5 November 2014).
5. On the Public Council under the Ministry of internal Affairs of Ukraine on ensuring of human rights (2005), № 1243.
6. Decree of the President of Ukraine (2010), “On amendments to some decrees of the President of Ukraine” available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/775/2010> (Accessed 7 November 2014).
7. Decree of the President of Ukraine (2003), “On democratic civil control over the Military organization and law enforcement agencies of the state”, № 46. – pp. 366.
8. Sitsinska, M. V. (2014), Community Council: features of its activities in the sector of security and defense of Ukraine available at: [www/dy.nayka.com.ua](http://www.dy.nayka.com.ua) (Accessed 8 November 2014).
9. Sytnik, G. P. (2012), [State management in the sphere of national security (conceptual and organizational and legal framework)], NAPA, Kyiv, Ukraine.

Рецензент: Сіцінський А.С., д.держ.упр., професор

УДК 351.86

Юрковський Д. Ю.,

аспірант кафедри державного менеджменту
Національної академії державного управління
при Президентіві України

**СУТНІСТЬ ПОЛІТИКО-ДИПЛОМАТИЧНОГО МЕХАНІЗМУ
У СУЧАСНІЙ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
УКРАЇНИ**

Анотація. У статті проведено аналіз політико-дипломатичного механізму у сучасній зовнішньополітичній діяльності України. Обґрунтовано, що ключовим пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України є реалізація стратегічного курсу держави на європейську інтеграцію та набуття повноправного членства у Європейському Союзі. Зазначено, що сьогодні відсутні наукові розробки щодо особливостей впровадження політико-дипломатичного механізму у систему державного управління з урахуванням зовнішньополітичної діяльності України в умовах військової інтервенції РФ. Доведено про необхідність пошуку додаткових міжнародних гарантій

Україні з боку світової спільноти в умовах військової інтервенції Російської Федерації на суверенну територію України. Розкрито сутність та завдання політико-дипломатичного механізму з урахуванням зовнішньополітичної діяльності України в умовах військової інтервенції РФ. Встановлено, що конституційно-правові, організаційні, дипломатичні заходи здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичної діяльності України.

Ключові слова: військова інтервенція, європейська інтеграція, зовнішньополітична діяльність, національні інтереси, політико-дипломатичний механізм.

Юрковский Д. Ю.,

аспирант кафедры государственного менеджмента
Национальной академии государственного управления
при Президенте Украины

СУЩНОСТЬ ПОЛИТИКО-ДИПЛОМАТИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА В СОВРЕМЕННОЙ ВНЕШНЕПОЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ

Аннотация. В статье проведен анализ политико-дипломатического механизма в современной внешнеполитической деятельности Украины. Обосновано, что ключевым приоритетом внешнеполитической деятельности Украины является реализация стратегического курса государства на европейскую интеграцию и обретение полноправного членства в Европейском Союзе. Отмечено, что сегодня отсутствуют научные разработки относительно особенностей внедрения политико-дипломатического механизма в систему государственного управления с учетом внешнеполитической деятельности Украины в условиях военной интервенции РФ. Доказано о необходимости поиска дополнительных международных гарантий Украине со стороны мирового сообщества в условиях военной интервенции Российской Федерации на суверенную территорию Украины. Раскрыта сущность и задачи политико-дипломатического механизма с учетом внешнеполитической деятельности Украины в условиях военной интервенции РФ. Установлено, что конституционно-правовые, организационные, дипломатические меры осуществляются субъектами государственного управления в сфере внешнеполитической деятельности Украины.

Ключевые слова: военная интервенция, европейская интеграция, внешнеполитическая деятельность, национальные интересы, политико-дипломатический механизм.

Yurkovsky D.Y.,

graduate Department of public administration
National Academy of public administration
the President of Ukraine

THE ESSENCE OF POLITICAL AND DIPLOMATIC MECHANISM IN MODERN FOREIGN POLICY OF UKRAINE

Annotation. In the article the analysis of political and diplomatic mechanisms in modern foreign policy of Ukraine. It is proved that a key priority of foreign policy of Ukraine is the implementation of the strategic course of the country towards European integration and membership in the European Union. It is noted that today there is no scientific developments regarding the peculiarities of the implementation of the political-diplomatic mechanism in the

system of government with regard to foreign policy of Ukraine in the conditions of military intervention in the Russian Federation. Proven on the necessity of seeking additional international guarantees of Ukraine with the international community in terms of military intervention of the Russian Federation on the sovereign territory of Ukraine. The essence and tasks of the political and diplomatic mechanism with regard to foreign policy of Ukraine in the conditions of military intervention in the Russian Federation. It is established that the constitutional-legal, organizational, diplomatic measures are the subjects of state control in the sphere of foreign policy of Ukraine.

It is proved that the political-diplomatic mechanism in modern foreign policy of Ukraine should be understood as a complex constitutional-legal, organizational and diplomatic activities that are carried out by entities of the public administration in the sphere of foreign policy of Ukraine, in particular, by the President of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, Ministry of foreign Affairs of Ukraine, other bodies of Executive power in the sphere of external relations is directed to perform tasks for the protection of national interests and security by creating a favorable foreign conditions for progressive economic and social development of Ukraine, ensuring the full participation of States in international security structures, the implementation of the strategic course towards European integration, the acquisition of international guarantees of Ukraine's territorial integrity and inviolability of its borders.

It is established that organizational activities are carried out by entities of the public administration in the sphere of foreign policy of Ukraine is aimed at providing a unified coordination and cooperation between the President of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, Ministry of foreign Affairs of Ukraine. Of foreign policy, coordination of activities of ministries, other bodies of Executive power in the sphere of external relations is the responsibility of the Ministry of foreign Affairs of Ukraine.

Key words: military intervention, European integration, foreign policy, national interests, political and diplomatic mechanism.

Постановка проблеми. З самого початку створення новітньої Української держави її зовнішньополітична діяльність була спрямована на забезпечення умов формування та розвитку ефективного політико-дипломатичного механізму з метою захисту національних інтересів держави на міжнародній арені, а також утвердження України як впливової європейської держави, гідної членства у Європейському Союзі, важливого геополітичного гравця та ключового суб'єкта міжнародної безпеки.

Національна зовнішньополітична діяльність є не конфронтаційної та не спрямована проти територіальної цілісності та суверенітету інших країн. Вона побудована на багатовекторній та прагматичній основі. Ключовим пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України є реалізація стратегічного курсу держави на європейську інтеграцію та набуття повноправного членства у Європейському Союзі.

Сьогодні в тих драматичних та трагічних умовах народ України ціною власного життя залишається відданим європейському курсу держави. Як зазначив у своїй інавгураційній промові Президент України Петро Порошенко: “Європейський вибір України – це серце нашого

національного ідеалу. Це вибір, зроблений нашими предками і пророками” [1].

Так, завдяки героїзму українського народу, попри суттєвий дестабілізуючий вплив Російської Федерації на євроінтеграційні процеси в Україні, 16 вересня 2014 року Верховною Радою України та Європейським Парламентом було ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною і Європейським Союзом. Ця важлива подія є суттєвим кроком у реалізації стратегічного курсу України на європейську інтеграцію.

Водночас, стратегічно важливим завданням сучасної політики національної безпеки у зовнішньополітичній сфері України є удосконалення та розвиток ефективного політико-дипломатичного механізму, що спрямований на забезпечення міжнародних гарантій суверенітету та територіальної цілісності України і її участі у міжнародних безпекових структурах. Це стратегічне завдання зумовлено тим, що Російська Федерація, яка є одним із міжнародних гарантів суверенітету та територіальної цілісності України, з лютого 2014 року здійснює військову інтервенцію на суверенну територію держави. В той же час Європейська безпекова політика ЄС та інші міжнародні політичні та безпекові механізми виявились неспроможними ефективно протидіяти агресору.

Актуальність наукової публікації щодо удосконалення та розвитку політико-дипломатичного механізму у сучасній зовнішньополітичній діяльності України зумовлена введенням в дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 серпня 2014 р. “Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності”, затвердженого Указом Президента України від 24 вересня 2014 р. [2]. Цим правовим актом визначено стратегічні напрями зовнішньополітичної діяльності України.

Також, Президент України Петро Порошенко, оцінюючи результати двосторонніх і багатосторонніх зустрічей з Президентом Росії Володимиром Путіним, 18 жовтня ц.р. у форматі Саміту Європа-Азія (ASEM) [4] зазначив, що на сьогодні першочерговим завданням є забезпечення миру на Донбасі та забезпечення безпеки українсько-російського державного кордону. Саме для успішного вирішення цього завдання нагальною потребою є удосконалення політико-дипломатичного механізму у сучасній зовнішньополітичній діяльності України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що нагальним питанням удосконалення механізмів державного управління зовнішньополітичним процесом України в контексті європейської інтеграції присвятили свої наукові розробки такі вітчизняні вчені: В.Авер'янов, О.Андрійко, Ю.Бажал, Я.Базилук, М.Білоусов, М.Борсук, О.Власюк, С.Войцеховська, Л.Гайдуков, А.Гальчинський, В.Геєць, В.Горбулін, І.Грицяк, Р.Давидов, В.Денісов, Я.Жаліло, В.Кампо, М.Квятковський,

О.Копиленко, В.Кравченко, В.Куйбіда, Е.Лібанова, О.Малиновська, Т.Мотренко, В.Мунтіян, В.Муравйов, В.Опришко, А.Омельченко, О.Павлюк, Ю.Пахомов, І.Піляєв, Р.Петров, С.Пирожков, М.Селівон, О.Чалий, В.Шамрай, В.Шаповал, Ю.Шемшученко, Т.Шинкаренко, Л.Шкляр, Г.Яворська та ін.

Не применшуючи внесок вітчизняних науковців у дослідження процесу формування та розвиток механізмів державного управління зовнішньополітичним процесом України, зазначимо, що сьогодні відсутні наукові розробки щодо особливостей впровадження політико-дипломатичного механізму у систему державного управління з урахуванням зовнішньополітичної діяльності України в умовах військової інтервенції РФ.

Мета статті – розкрити сутність та завдання політико-дипломатичного механізму з урахуванням зовнішньополітичної діяльності України в умовах військової інтервенції РФ.

Виклад основного матеріалу. З проголошенням Україною державної незалежності національна зовнішньополітична діяльність є прогнозованою, не конфронтаційною і не спрямованою проти територіальної цілісності та суверенітету інших країн. Вона побудована на багатовекторній та прагматичній основі. Зовнішньополітична діяльність України спрямована на реалізацію низки стратегічних завдань, а саме:

- формування та реалізація конституційно-правових основ національної зовнішньополітичної діяльності;
- визначення місця і ролі України у глобальних та регіональних міжнародних безпекових структурах;
- створення національної та міжнародної правової бази, що урегулює зовнішньополітичні зносини із світовими державами та міжнародними організаціями;
- створення сприятливих зовнішньополітичних умов щодо посилення міжнародних гарантій безпеки України, її суверенітету, територіальної цілісності;
- пошук шляхів та механізмів посилення міжнародних гарантій безпеки України;
- впровадження в Україні європейської моделі суспільного розвитку, та реалізація стратегічного курсу на європейську інтеграцію;
- розширення формату євроатлантичного співробітництва;
- створення належних умов для економічного розвитку держави тощо.

Концептуальні засади зовнішньополітичної діяльності України визначено Законом України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” від 1 липня 2010 р. №2411-VI в якому було зазначено, що: “Україна як європейська позаблокова держава здійснює відкриту зовнішню політику і прагне співробітництва з усіма заінтересованими партнерами,

унікаючи залежності від окремих держав, груп держав чи міжнародних структур” [4, ст.11]. Цим законодавчим актом було встановлено що основним пріоритетом зовнішньополітичної діяльності України є реалізація принципу позаблоковості. Принцип позаблоковості України не передбачає участі держави у будь-яких військових союзах та військово-політичних блоках. Відтак, Україною було втрачено стратегічну можливість отримати додаткові гарантії захисту свого державного суверенітету, територіальної цілісності та непорушності державних кордонів, які надаються державам-учасникам військово-політичних союзів. Отже, Україна за сучасних умов державності, не отримала від міжнародних безпекових структур, провідних країн світу потужні міжнародно-правові гарантії захисту суверенітету та територіальної цілісності держави. Це призвело до того, що уже з лютого 2014 року Російська Федерація, що є однією із країн –гарантів суверенітету та територіальної цілісності України здійснює військову інтервенцію на суверенну територію нашої держави. Тим самим Російською Федерацією грубо порушено положення Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року [5], Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року [6] та Угоди між Україною і Російською Федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 28 травня 1997 року [7] а також усталені принципи міжнародного права щодо поваги до суверенітету, територіальної цілісності держав, а також відмови від застосування зброї у міждержавних відносинах.

Сьогодні Росія демонструє всьому світу свою непримириму воявничість і повну неповагу до визнаних міжнародною спільнотою державних кордонів України. За результатами цієї військової агресії Російською Федерацією окуповано частину території України – Автономну Республіку Крим та м. Севастополь. Також, російська сторона надає активну військово-політичну, матеріальну, фінансову та ресурсну підтримку терористичним та екстремістським угрупованням у Луганській та Донецькій областях. Зазначені злочинні угруповання за прямим сприянням Росії мають намір переглянути належність державної території України у південно-східних регіонах країни з метою подальшої анексії частини території української держави.

Зазначимо, що після закінчення Другої Світової війни створені світовою спільнотою потужні політико-дипломатичні механізми стримування агресії та недопущення військових конфліктів та локальних війн виявились нездатними протидіяти військовій інтервенції РФ на суверенну територію України. Так, Президентом України Петром

Порошенком, оцінюючи низьку ефективність міжнародних безпекових механізмів зазначається, що: "...міжнародно-правові механізми були безсилі запобігти агресії щодо України. Ми підкреслюємо важливість пошуку ефективних політико-дипломатичних механізмів та рішення як підтримати мир і стабільність у світі в різних багатосторонніх форматах – НАТО, Європейського Союзу, Об'єднаних Націй [8].

Тому, аналіз сучасної військово-політичної ситуації в Україні, зумовлює нагальну потребу у вдосконаленні політико-дипломатичного механізму у сучасній зовнішньополітичній діяльності України, що має забезпечити ефективне виконання таких пріоритетних завдань національної безпеки України, а саме:

1) формування нової парадигми зовнішньополітичної діяльності України в умовах військової інтервенції з боку Російської Федерації. Реалізація цього завдання передбачає зміну позаблокового статусу України спрямованого для набуття повноправного членства у Північноатлантичному Альянсі (НАТО). Саме повноправне членство України у НАТО дозволить протидіяти будь-якій військовій інтервенції на суверенну територію держави;

2) реалізація стратегічного курсу України на Європейську інтеграцію та набуття повноправного членства держави у Європейському Союзі. Реалізація цього завдання передбачає консолідацію громадянського суспільства України, всіх гілок державної влади, політичних партій та організацій для забезпечення реалізації Угоди між Україною і Європейським Союзом про асоціацію. Саме забезпечення політичної стабільності та консолідації українського суспільства дозволить мінімізувати негативні наслідки військової інтервенції РФ та набутти додаткових політичних гарантій суверенітету та територіальної цілісності держави з боку Європейського Союзу;

3) забезпечення дієвого міжнародного контролю з боку міжнародних безпекових організацій за дотриманням Мирного плану Президента України Петра Порошенка та моніторингу процесів із забезпечення прикордонної безпеки на українсько-російському державному кордоні. Реалізація цього завдання передбачає припинення військового протистояння у південно-східних регіонах України, забезпечення міжнародного контролю за українсько-російським державним кордоном та розширення формату Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ;

4) забезпечення міжнародної політико-дипломатичної підтримки прагненням України забезпечити свій суверенітет та територіальну цілісність в умовах військової інтервенції з боку РФ. Реалізація цього завдання передбачає рішуче засудження країни-агресора, зокрема, запровадження санкцій по відношенню до РФ та надання військово-

технічної та експертної допомоги України для реформування на модернізації сектору безпеки і оборони.

Виходячи із наведених вище пріоритетних завдань політико-дипломатичного механізму у сучасній зовнішньополітичній діяльності України, нами вбачається розкрити його сутність.

Обґрунтовано, що політико-дипломатичний механізм у сучасній зовнішньополітичній діяльності України слід розуміти як комплекс конституційно-правових, організаційних та дипломатичних заходів що здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичній діяльності України, зокрема, Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством закордонних справ України, іншими органами виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин спрямований на виконання завдань щодо захисту національних інтересів і безпеки шляхом створення сприятливих зовнішньополітичних умов для прогресивного економічного і соціального розвитку України, забезпечення повноправної участі держави у міжнародних безпекових структурах, реалізації стратегічного курсу на європейську інтеграцію, набуття міжнародних гарантій територіальної цілісності України та недоторканості її кордонів.

Зазначимо, що конституційно-правові заходи здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичній діяльності України спрямовані на удосконалення національної законодавчої бази в обсязі, необхідному для ефективного забезпечення національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва на основі загально визнаних принципів і норм міжнародного права. Кардинальні зміни суспільно-політичної ситуації в Україні, потребують модернізації законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері зовнішньополітичній діяльності України в умовах військової інтервенції з боку Російської Федерації.

Встановлено, що організаційні заходи здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичній діяльності України спрямовані на забезпечення єдиної координації та взаємодії між Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством закордонних справ України. Проведення зовнішньої політики України, координація діяльності міністерств, інших органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин покладається на Міністерство закордонних справ України.

У свою чергу дипломатичні заходи здійснюються Міністерством закордонних справ України у відповідності до генеральних директив, схвалених Президентом України. Ці заходи передбачають:

– прискорення процесу європейської та євроатлантичної інтеграції України;

- залучення широкої міжнародної підтримки світової спільноти прагненням України захистити суверенітет та територіальну цілісність;
- забезпечення повноправної участі України у міжнародних та регіональних безпекових структурах;
- розвиток міжнародного співробітництва та співпраці з провідними країнами світу;
- імплементацію міжнародних проектів і програм у сфері зовнішніх зносин тощо.

Висновки. Підсумовуючи вищенаведене зазначимо, з набуття Україною державної незалежності національна зовнішньополітична діяльність була спрямована на формування та розвиток ефективного політико-дипломатичного механізму. Метою формування політико-дипломатичного механізму є захист національних інтересів держави на міжнародній арені, ствердження ролі та гідного місця України як впливової європейської держави, важливого геополітичного гравця та ключового суб'єкта міжнародної безпеки.

Наголошено, що політико-дипломатичний механізм у сучасній зовнішньополітичній діяльності України слід розуміти як комплекс конституційно-правових, організаційних та дипломатичних заходів що здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичній діяльності України, зокрема, Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством закордонних справ України, іншими органами виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин спрямований на виконання завдань щодо захисту національних інтересів і безпеки шляхом створення сприятливих зовнішньополітичних умов для прогресивного економічного і соціального розвитку України, забезпечення повноправної участі держави у міжнародних безпекових структурах, реалізації стратегічного курсу на європейську інтеграцію, набуття міжнародних гарантій територіальної цілісності України та недоторканості її кордонів.

Розкрито сутність та зміст конституційно-правових, організаційних та дипломатичних заходів що здійснюються суб'єктами державного управління у сфері зовнішньополітичній діяльності України.

Перспективою подальших розвідок даної проблематики, є на наш погляд проведення подальших наукових досліджень щодо вирішення проблем координації діяльності міністерств, інших органів виконавчої влади у сфері зовнішніх зносин в умовах протидії військової інтервенції з боку РФ.

Список використаних джерел:

1. Інавгураційна промова Президента України Петра Порошенка. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua.interfax.com.ua/news/political/208411.html>.

2. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 серпня 2014 року: “Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності”, затвердженого Указом Президента України від 24 вересня 2014 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/18125.html>.
3. Результаті Саміту Європа-Азія (ASEM) 17-18 жовтня 2014 року для України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://president14.com.ua/uk/news/u-poroshenko-ostalis-dovolnymi-rezultatami-sammita-asem.html>.
4. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” від 1 липня 2010 р. №2411-VI. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>.
5. Меморандум про гарантії безпеки у зв’язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_158.
6. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_006.
7. Угода між Україною і Російською Федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України від 28 травня 1997 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_076.
8. Звернення Президента України Петра Порошенка 11.09.2014 р.з приводу 13-ої річниці терористичних актів в США. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/31207.html>.

References:

1. Inaugural speech of the President of Ukraine Petro Poroshenko (2014), available at: <http://ua.interfax.com.ua/news/political/208411.html> (Accessed 8 November 2014).
2. The decision of the Council of national security and defense of Ukraine (2014), “On urgent measures for the protection of Ukraine and strengthening its defense capability”, available at: <http://www.president.gov.ua/documents/18125.html> (Accessed 8 November 2014).
3. The result of the Summit Europe-Asia (ASEM) for Ukraine (2014), available at: <http://president14.com.ua/uk/news/u-poroshenko-ostalis-dovolnymi-rezultatami-sammita-asem.html> (Accessed 8 November 2014).
4. The law of Ukraine “On fundamentals of domestic and foreign policy” (2010), available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (Accessed 9 November 2014).
5. “Memorandum on security assurances in connection with Ukraine's accession to the Treaty on the non-proliferation of nuclear weapons” (1994), available at: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_158 (Accessed 9 November 2014).
6. The Treaty of friendship, cooperation and partnership between Ukraine and the Russian Federation (1997), available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_006 (Accessed 9 November 2014).
7. The agreement between Ukraine and the Russian Federation on the status and conditions of stay of the black sea fleet of the Russian Federation on the territory of Ukraine (1997), available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_076 (Accessed 10 November 2014).
8. The address of the President of Ukraine Petro Poroshenko on the occasion of the 13th anniversary of the terrorist attacks in the United States (2014), available at: <http://www.president.gov.ua/news/31207.html> (Accessed 10 November 2014).

Рецензент: Сіцінський А.С., д.держ.упр., професор